ידיעות הטומאה בו'. וא"ת ואמאי לא קתני העלמות שתים שהן ד' העלם קדש והעלם מקדש והוה אמי שפיר דלא מצי למיפרך הני תמני ידיעות קמייתא דליתנהו בכל המורה כולה קחשיב בתרייתא דאיתנהו בכל התורה לא קחשיב ג"כ ידיעות בתרייתא דמייתי לידי קלנן קחשיב ולהכי ליכא לאיתנא דידיעות קמייתא קחשיב לא שייך למיתני גבי שבועות ושבת ידיעות שבועות וידיעות שבת ולאידך ליכא נמי דקאמר ידיעות בתרייתא דמייתי לידי קלנן קחשיב לא תנא הכא התילוק דשתים שהן ארבע טומאה התילוק דשתים שהן ארבע אף הכא נמי כולהו לחיובא אלא אמר רב פפא הכא דעיקר שבת הוא תני חיובי ופטורי התם דלאו עיקר שבת הוא חיובי תני ופטורי לא תני חיובי מאי ניהו יציאות יציאות תרתי חיובי וכי תימא מהן לחיוב ומהן לפטור והא דומיא דמראות נגעים קתני מה התם כולהו לחיובא אף הכא נמי כולהו לחיובא אלא אמר רב פפא הכא דעיקר שבת הוא תני חיובי ופטורי התם דלאו עיקר שבת הוא חיובי תני ופטורי לא תני חיובי מאי ניהו יציאות יציאות תרתי חיובי שתים דהוצאה ושתים דהכנסה והא יציאות קתני אמר רב אשי תנא הכנסה נמי הוצאה קרי לה ממאי מדתנן [ו]המוציא מרשות לרשות חייב מי לא עסקינן דקא מעייל מרה"ר לרה"י וקא קרי לה הוצאה וטעמא מאי כל עקירת חפץ ממקומו תנא הוצאה קרי לה אמר רבינא מתניתין נמי דיקא דקתני יציאות וקא מפרש הכנסה לאלתר ש"מ רבא אמר רשויו' קתני רשויו' שבת שתים: א"ל רב מתנה לאביי הא תמני חיובי תרתי סרי חיובי ליטעמיך שיתסרי חיובי א"ל הא לא קשיא בשלמא בבא

ידיעות הטומאה. המאורות בקרבן עולה ויורד (ויקרא ה) לו נפש כי תגע וגו' ומאמרינן במס' שבועות (פ"ח דף ז ע"ב) שאין הכתוב מדבר אלא בטומאת מקדש וקדשיו שלאחר שנטמא אכל קודש לו נכנס למקדש ונפיגין התם (דף ד.) שאינו מתחייב אלא בידיעה תחלה וידיעה בסוף והעלם בינתיים כגון שידע שנטמא ונעלם ממנו טומאה ואכל קדש ומשאכל ידע שאכלו בטומאה שתים הן ממשמעות הכתוב (שם) ונעלם ממנו והוא טמא משמע שנעלם ממנו טומאה אכל זכור הוא שאכל קדש ושזה מקדש הרי שתים העלם טומאה לגבי קדש והעלם טומאה לגבי מקדש: **שהן ארבע.** יש לך לרבות עוד שתים מריבוי ונעלם ונעלם ב' פעמים לרבות את האכור לטומאה אכל נעלם ממנו קדש כשכור שאוכלין הן לו נעלם ממנו מקדש: **מראות נגעים.** ליטמא בהן שתים הן שאת ובהרת: **שהן ארבעה.** מריבוי ספחת שהוא משמע טפילה כמו ספחני נא אל אחת וגו' (שמואל ב ג) מרבה טפילה לזו ולזו תולדה לשאת ותולדה לבהרת ושנו חכמים[ד] בהרת עזה כשלג שניה לה כסיד היכול שאת כלומר לבן שניה לה בקרום ביצה. מראה לשון זכר הוא משום הכי תני שתים שהן ד': **תני אבות ותולדות.** יציאות והכנסות שהיציאות אבות הן דמייעבירו קול במחנה (שמות לו) לא משמע אלא הוצאות אלא מסברא אמרינן (כריתות לקמן דף לו:) מכדי מרשות לרשות קפיד קרא מה לי אפוקי מה לי עיולי: **תרתי חויין.** דעני ודעבע הבית ומאי שהן ארבע דקתני התם: **מהן לחיוב ומהן לפטור.** יציאות דעני ודבעל הבית לחיוב ויציאות שתים של פטור שתי עקירות של הוצאה כגון פשט בעל הבית ידו ונטל עני מתוכה הרי פטור של בעל הבית דקחשיב ליה תנא דמתני' וכגון פשט העני ידו ריקנית לפנים ונתן בעל הבית לתוכה הרי פטור שני של הוצאה (ס"ח של עני) שהוא אסור לכתחלה דגזרינן שמא יעשה הנאה על עקירתו. והיינו שהן ד' דקתני התם: **הא דומיא דמראות נגעים קתני לה מה התם כולהו לחיובא.** שבאיזו מהן שנטמא בה ונכנס למקדש מייב. ולהכי פריך ממראות נגעים דאילו שבועות וידיעות פלוגתא היא דאיכא מ"ד בשבועות (דף כה.) אינו חייב אלא על העתיד לבא וכידיעות נמי איכא למ"ד (שם דף יד:) אינו חייב אלא על העלם טומאה: **חיובי תני.** כדמפרש לקמיה ב' הוצאות וב' הכנסות וכולן לחיוב בימיד שעשאם עני לבדו או בע"ה לבדו: **חיובי מאי ניהו יציאות.** כלומר יציאות קתני דמשמע הוצאה לבד מתמה הי מחיובי קתני ע"כ יציאות לאודייהו ותרתי הוא דהויין ומשני הכנסות נמי קתני בהדייהו: **מדתנן המוציא מרשות לרשות.** קחשיב מנין אבות מלאכות בפרק כלל גדול[ה]: **מי לא עסקינן כו'.** דהא ע"כ אהכנסה נמי חייב כדקתני מתני' העני חייב וקתני המוציא. **מתניתין.** דהכא נמי דיקא דהכנסה נמי קרי הוצאה: **דקתני יציאות.** ועל כרחיך לא מצית מפרש לה דיציאות לאודייהו קאמר ומאי שהן ארבע חיובי ופטורי דהא מפרש הכנסה בריש דקתני כילד פשט העני את ידו לפנים דהיינו הכנסה וקתני לה בפירושא דיציאות אלמא הכנסה נמי קרי לה הוצאה: **רבא אמר.** דקשיא לך ליטמא דיליה בין הכא בין התם רשויות קתני רשויות שתים רשות היחיד ורשות הרבים שהן ארבע בפנים כו' כלומר ועל ידיהן יש לך ארבע חיובין בפנים וכנגדן בחוץ ומהן לחיוב ומהן לפטור. והיינו דשבועות כולהו לחיובא כדלקמיקמא: **תרתי סרי חויין.** ארבעה חיובי ותמניא פטורי שתי עקירות לעני בלא הנאה ושתי הנאות בלא עקירה וכן לבעל הבית כגון פשט העני את ידו מליאה לפנים ונטל בעל הבית מתוכה הרי עקירה לעני והנאה לבעל הבית או שנתן לתוכה והוציא הרי עקירה לבעל הבית והנאה לעני וכן פשט בעל הבית כו' כדקתני לה: **שיתסרי חויין.** דאיכא למיחשב נמי הך פטורי דמיתנו גבי חיובי העני חייב ובעל הבית פטור וכן בעל הבית חייב והעני פטור:

נבא

ידיעות הטומאה בו'. וא"ת ואמאי לא קתני העלמות שתים שהן ד' העלם קדש והעלם מקדש הוה אמי שפיר דלא מצי למיפרך הני תמני ידיעות קמייתא דליתנהו בכל המורה כולה קחשיב בתרייתא דאיתנהו בכל התורה לא קחשיב ג"כ ידיעות בתרייתא דמייתי לידי קלנן קחשיב ולהכי ליכא לאיתנא דידיעות קמייתא קחשיב לא שייך למיתני גבי שבועות ושבת ידיעות שבועות וידיעות שבת ולאידך ליכא נמי דקאמר ידיעות בתרייתא דמייתי לידי קלנן קחשיב לא תנא כהו ידיעות כיון דחילוק שתים שהן ארבע משכחת בחילוקא גופיה אבל גבי טומאה התילוק דשתים שהן ארבע אינו בא אלא מתחת הידיעה: **מראות** נגעים ובו'. ברוב ספרים גרס שתים שהן ד' וכן בשילהי המזבח מקדש (זבחים פח:) ברוב ספרים גרס מראות נגעים ר' דוסא אומר שלשים ושמה עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושתים דממראה יאמר מראות כמו ממחנה מחנות וכי היכי דכתיב ועתה הייתי לשני מחנות (בראשית לב) ה"נ קתני שפיר מראות שתים ואע"ג דהתם חשיב כולי האי והכא לא חשיב אלא ב' שהן ד' התם חשיב פחיתין וגנעי אדם ולאם וחזן וגנעי בתים והכא לא חשיב אלא לבנות כדתנן בתם' נגעים (פ"ח מ"ה) ומייתי לה בפ"ק דשבועות (דף ה.) בהרת עזה כשלג שניה לה כסיד היכול כו'[ו]: **התם** דלאו עיקר שבת אבות תני ותולדות לא תני. וא"ת והא במראות נגעים תני אבות ותולדות כדמפרש בשבועות שהן אבות ותולדותם בהרת ותולדתו אף על גב דהתם לאו עיקר נגעים הוא וי"ל דלא דמי דתולדות דנגעים כתיבי ותולדות דשבת לא כתיבי: **והא** דומיא דמראות נגעים קתני. הא דנקט מראות נגעים עפי משבועות וידיעות משום דאיתנהו גופייהו לא ידעינן דהוו להו כולהו לחיובא אלא משום דדומיא דמראות נגעים קתני דבכולהו איכא פלוגתא כר ממראות נגעים: **התם** דלאו עיקר שבת הוא חיובי תני פטורי לא תני. לא הוה צריך לומר משום דלאו עיקר שבת הוא אלא משום דדומיא דמראות נגעים קתני דהוו כולהו לחיובא אלא משום דצריך לשנויי הכא דעיקר שבת תני חיובי ופטורי קמסיים נמי התם דלאו עיקר שבת הוא וגם המקשה לא הקשה דליתני התם כי הכא כיון דידע דדומיא דמראות נגעים קתני אלא פריך דליתני הכא שתים שהן ד' ומו לא: [ו]**וכי** תימא מהן לחיוב ומהן לפטור. רש"י לא פי' כאן לפי שיטתו שנסמוך דעקירות קחשיב ולפי שיטתו היה לו לפרש שתים לפטור בעקירות דבעה"כ: **והא** יציאות קתני. לא פריך אלא אמתני' דשבועות דהוה כולהו לחיובא ולא משכחת אלא שתים אבל במתני' דהכא משכחת לה כולהו לחיובא כגון שלא יהיו כולם לחיובא שתים דהוצאה שם בה חיוב חטאת ופטור אבל אסור דאתי לידי חיוב חטאת שהן ד' פטור אבל אסור אלא אתי לידי חיוב חטאת ופטור ומותר בעני וכן בעשיר לפירוש ריב"א בסמוך ולהכי לעיל כי משני הכא דעיקר שבת הוא תני אבות ותולדות לא הוה מצי למיפרך והא יציאות קתני: **מי לא** עסקינן דקא מעייל מרה"ר לרה"י. ובפ"ק דשבועות (דף ה.) פריך ואימא דקא מפיק מרה"י לרה"ר ומשני א"כ ליתני המוציא לרה"ר מאי מרשות לרשות אפילו מרה"ר לרה"י וא"ת ומ"ש דתני תולדה דהוצאה ולא תני שום תולדה דכל שאר אבות ותירץ ריב"א דבכל שאר תולדות אם היה רוצה לשנותם היה צריך להאריך בלשונו אבל הכנסה דקרויה הוצאה כוללה עמו בקולר:

וקמפרש הכנסה לאלתר. וא"ת ואמאי לא דייק מכח דלא משכחת אלא בשתים ד' בתוך בלא הכנסות וי"ל דמשכחת להו כדפירשתי לעיל א"נ דמהא לא הוה שייך למימר מתני' נמי דיקא דמאי אולמא מהיא דשבועות דקיימא עלה דהתם נמי לא משכחת כולהו לחיובא אא"כ תחשוב הכנסות בכלל:

רשויות קתני. רשויות שתים שהן ארבע פירוש דשתים קאי מרשויות רשות הרבים ורשות היחיד דאם כן לא הוה ליה למיתני ושתים שהן ארבע בתוך אלא שתים שהן ארבע בפנים ואלא בתוך בלא הכנסות ד' בפנים וב' חיובים שהן ד' בתוך ד' בתוך ויציאות נראה לריב"א דהוי כמו תולאות דלשכחן רשויות דלקרי הוצאות דכתיב (במדבר לד) והיו תולאותיו הימה ומתרגמינן רשוותיה:

נבא

ידיעות הטומאה שתים שהן ארבע (ז) מראות נגעים שנים שהן ד' יציאות השבת שתים שהן ארבע [ו]מאי שנא הכא דתני ב' שהן ד' בפנים וב' שהן ארבע בחוץ ומאי שנא התם דתני שתים שהן ארבע ותו לא הכא דעיקר שבת הוא תני אבות ותולדות התם דלאו עיקר שבת הוא אבות תני תולדות לא תני אבות מאי ניהו יציאות ויציאות תרי הויין וכי תימא מהן לחיוב ומהן לפטור והא דומיא דמראות נגעים קתני מה התם כולהו לחיובא אף הכא נמי כולהו לחיובא אלא אמר רב פפא הכא דעיקר שבת הוא תני חיובי ופטורי התם דלאו עיקר שבת הוא חיובי תני ופטורי לא תני חיובי מאי ניהו יציאות יציאות תרתי הויין שתים דהוצאה ושתים דהכנסה והא יציאות קתני אמר רב אשי תנא הכנסה נמי הוצאה קרי לה ממאי מדתנן [ו]המוציא מרשות לרשות חייב מי לא עסקינן דקא מעייל מרה"ר לרה"י וקא קרי לה הוצאה וטעמא מאי כל עקירת חפץ ממקומו תנא הוצאה קרי לה אמר רבינא מתניתין נמי דיקא דקתני יציאות וקא מפרש הכנסה לאלתר ש"מ רבא אמר רשויו' קתני רשויו' שבת שתים: א"ל רב מתנה לאביי הא תמני הויין תרתי סרי הויין וליטעמיך שיתסרי הויין א"ל הא לא קשיא בשלמא

בבא

מסורת הש"ס

ז) נגעים פ"ח מ"ח, כ) שבועות ה., ג) לקמן עב., ד) (נגעים פ"ח מ"ח), ה) (לקמן עב.), ו) (וע"ע תוס' שבועות ב. ד"ה מראות), ז) רש"ל מוחק כל דיבור אם.

הגהות הב"ח

(ז) גמ' ידיעות הטומאה שתים שהן ארבע יציאות השבת שתים שהן ארבע מראות נגעים שנים שהן ארבעה מאי שנא הכא:

מוסף רש"י

יציאות השבת שתים. אלא מרשות היחיד לרשות הרבים למדבי מן המקרא שחייב, בפרק האורג (לא:) ולא תעמד ויעבירו קול במחנה ויבו (ומתרגמינן) לא תפיקו מרשות היחיד לרשות הרבים, זהו שתים, אחת לעומת כתוך והוציאו ידי לפנים ונטל חפץ והוליאו לחוץ, ואחת לעומת בפנים ונטל חפץ ממקומו והוליאו בידו והניחו בתוך (שבועות ב.). שהן ארבע. יש ללמוד מאלו שאפשר שהקפידה תורה מרשות לרשות בהוצאה, יהרי הן שתים, אחת לעומת בפנים והוציאו ידי לחוץ ונטל חפץ והכניסו, ואחת לעומת בחוץ ונטל חפץ ממקומו והביאו בפנים והניחו (שם). הבא דעיקר שבת הוא. שעיקר משבת לאיסורי שבת (שם ה.). מהן לחיוב ומהן לפטור. שתים לחיוב, הוצאה דעני ודבעל הבית, ושתים לפטור, אחת שהעני פושט ידו לפנים ינתן בעל הבית לתוכה והעני היציאה ועבר איסו הנאה ולא עבד עקירה, ובעל הבית עקר ולא הנה ישנייסה פטורין, ואחת שבעה"כ פשט ידו מבלא לחוץ ונטל העני מתוכה הבית, ובעבר נמי בעל הבית עקירה והעני הנאה, ושניהם פטורין בשתי היציאות הללו (שם). חיובי מאי ניהו יציאות. הרי יציאות קתני דחיובא תרתי הוא דהויין, מדא דעני והבא דבעל הבית (שם). הכנסה נמי הוצאה קרי לה. שמיציאה ממקומו (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com